

הודעה לעיתונות

פקס' 02-6521340 http://www.cbs.gov.il info@cbs.gov.il

ירושלים, כ' בתשרי תשע"א
3 בנובמבר 2010
262/2010

הקהילה האתיופית בישראל לרגל חג הסיגד The Ethiopian Community in Israel

לרגל חג הסיגד- חגה של הקהילה האתיופית שיחול בכ"ט בחשוון, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מפרסמת נתונים על הקהילה האתיופית בישראל.

- בסוף שנת 2009 מנתה הקהילה האתיופית בישראל 116.1 אלף תושבים¹. כ-77.4 אלף ילידי אתיופיה ו-38.7 אלף ילידי ישראל שאביהם נולד באתיופיה ("צברים", שהם כשליש מבני הקהילה).
- מרבית אוכלוסיית יוצאי אתיופיה מתגוררת בשני מחוזות עיקריים: במחוז המרכז (כ-39% מהאוכלוסייה האתיופית) ובמחוז הדרום (כ-24% מהאוכלוסייה האתיופית).
- בסוף שנת 2009 הייתה נתניה היישוב בו מספרם של בני הקהילה האתיופית היה הגבוה ביותר (כ-9.8 אלף איש).
- 90% מהנישאים ממוצא אתיופי נישאו לבן/בת זוג מאותו המוצא, גברים יותר מנשים (-94% 87% בהתאמה).
- גודל משק הבית² הממוצע של יוצאי אתיופיה - 3.9 נפשות, גבוה בהשוואה לכלל האוכלוסייה (3.3) וכן בהשוואה למשקי הבית היהודיים והאחרים (3.1).
- בשנת 2009 משקי בית של יוצאי אתיופיה מוציאים בממוצע 8,165 ₪ בחודש לעומת 13,009 ₪ בכלל משקי הבית.
- ההוצאה לחינוך תרבות ובידור במשקי בית של יוצאי אתיופיה - 744 ₪ לעומת 1,812 ₪ בכלל משקי הבית.

תפרוסת גיאוגרפית

- מרבית אוכלוסיית יוצאי אתיופיה מתגוררת בשני מחוזות עיקריים: במחוז המרכז (כ-39% מהאוכלוסייה האתיופית) ובמחוז הדרום (כ-24% מאוכלוסיית יוצאי אתיופיה).
- בסוף שנת 2009 הייתה נתניה היישוב בו מספרם של בני הקהילה האתיופית היה הגבוה ביותר (כ-9.8 אלף איש).
- כ-16% מתושבי קריית מלאכי הם ממוצא אתיופי. מבין היישובים העירוניים אחוז האוכלוסייה ממוצא אתיופי מסה"כ האוכלוסייה ביישוב זה הוא הגבוה ביותר.

¹ נתונים על בסיס מפקד 2008

² משקי בית אלה מוגדרים כמשקי בית שבהם ראש המשק הבית או אביו נולדו באתיופיה.

לוח א: האוכלוסייה ממוצא אתיופי בסוף שנת 2009 ביישובים עיקריים

שם היישוב (1)	סה"כ אוכלוסייה ביישוב (אלפים)	סה"כ אוכלוסייה ממוצא אתיופי ביישוב (אלפים)	אחוז האוכלוסייה ממוצא אתיופי מסה"כ האוכלוסייה ביישוב
נתניה	183.2	9.8	5.4
אשדוד	206.4	6.5	3.1
ראשון לציון	228.2	6.3	2.7
באר שבע	194.3	6.2	3.2
רחובות	112.7	6.1	5.4
אשקלון	111.9	5.2	4.7
פתח תקווה	209.6	5.1	2.4
ירושלים	773.0	4.9	0.6
חדרה	80.2	4.8	6.0
חיפה	265.6	3.8	1.4
רמלה	65.8	3.6	5.4
עפולה	40.5	3.3	8.1
קריית מלאכי	20.6	3.2	15.5
לוד	69.8	3.1	4.5
קריית גת	47.4	3.1	6.5
בית שמש	77.1	3.0	3.9
יבנה	33.0	2.3	7.1

(1) יישובים בהם 2,000 איש ממוצא אתיופי ויותר.

עולים

- בעשר השנים האחרונות עמד ממוצע העולים מאתיופיה על כ-3,000 בשנה. לעומת זאת במהלך שנת 2008 ואף יותר במהלך שנת 2009, חלה ירידה גדולה במספרים. בשנת 2009 עלו מאתיופיה לישראל כ-240 עולים בלבד.

מבנה גילים

- אוכלוסיית יוצאי אתיופיה בישראל היא אוכלוסייה צעירה בהשוואה לאוכלוסיית היהודים והאחרים³, ומאופיינת באחוז גבוה של ילדים ובאחוז נמוך של קשישים. בשנת 2009 הגיע חלקם של הילדים בני 0-14 ל-32% לעומת כרבע באוכלוסיית היהודים והאחרים. אחוז בני 65 ומעלה היה כ-6% לעומת כ-11% באוכלוסיית היהודים והאחרים.

יחס המינים

- יחס המינים באוכלוסיית יוצאי אתיופיה עומד על 1,002 גברים ל-1,000 נשים לעומת, 968 גברים ל-1,000 נשים בקרב היהודים והאחרים.

3. יהודים ואחרים כוללים נוצרים לא ערבים ואלה שאינם מסווגים לפי דת במשרד הפנים.

- במהלך השנה נישאו בישראל 592 חתנים ו- 635 כלות ממוצא אתיופי, 93% מהם נישאו לראשונה.

לוח ב. נישאים ממוצא אתיופיה ב-2008

כלות	חתנים	
635	592	סה"כ נישאים ממוצא אתיופי
590	569	ילידי אתיופיה-סה"כ
166	201	עלו עד 1990
424	368	עולי 1990+
45	23	ילידי ישראל, אב יליד אתיופיה

- 90% מהנישאים ממוצא אתיופי נישאו לבן/בת זוג מאותו המוצא, גברים יותר מנשים (94%-ו-87% בהתאמה).
- בני הקהילה האתיופית נוטים להינשא בגיל מבוגר יותר בהשוואה לכלל האוכלוסייה היהודית. הגיל החציוני⁵ בנישואין ראשונים בקרב גברים ממוצא אתיופי עמד בשנת 2008 על 29.2 שנים (גבוה ב-1.5 שנים בהשוואה לחתנים היהודים). בקרב נשים ממוצא אתיופי עמד הגיל החציוני על 26.1 בנישואין ראשונים (גבוה ב-0.7 שנים בהשוואה לכלות היהודיות).
- פער הגילים בנישואין ראשונים בין הגבר לאישה בקרב הנישאים ממוצא אתיופי גבוה ביחס לפער בקרב כלל היהודים.

לוח ג. גיל חציוני בנישואין ראשונים ב-2008

פער בין חתן וכלה	כלות	חתנים	
3.1	26.1	29.2	נישאים ממוצא אתיופי
2.3	25.4	27.7	כלל היהודים

- במהלך 2008 התגרשו 261 גברים ו-267 נשים ממוצא אתיופי.
- שיעור הגירושין בקרב האוכלוסייה ממוצא אתיופי גבוה בהשוואה לשיעור הגירושין באוכלוסייה היהודית. כ-17 מכל 1,000 זוגות נשואים ונשואות התגרשו, לעומת כ-10 ל-1,000 נשואים ונשואות בקרב כלל היהודים.
- לידות חי : בשנת 2009 נולדו 2,328 תינוקות לנשים ממוצא אתיופי⁶.

⁴ הנתונים על נישואין וגירושין מתייחסים לשנת 2008.

⁵ הגיל החציוני – הגיל שמתחתיו מצויים מחצית הנישאים ומעליו המחצית השנייה.

⁶ נשים ילידות אתיופיה או נשים ילידות ישראל שאביהן יליד אתיופיה.

משקי בית ומשפחות של יוצאי אתיופיה⁷

משקי בית⁸

- מספר משקי הבית של יוצאי אתיופיה בישראל לשנים 2005-2007, הנו 27.7 אלף משקי בית, כ-1.4% מכלל משקי הבית בישראל וכ-1.6% ממשקי הבית היהודיים והאחרים.
- בדומה לכלל האוכלוסייה היהודית כ-80% ממשקי הבית של יוצאי אתיופיה הם משקי בית משפחתיים⁹, מתוכם כ-76% הם של משפחה אחת בלבד.
- גודל משק הבית הממוצע 3.9 נפשות, גבוה בהשוואה לכלל האוכלוסייה (3.3) וכן בהשוואה למשקי הבית היהודיים והאחרים (3.1).

משפחות¹⁰

- בישראל כ-22.9 אלף משפחות ממוצא אתיופי. יותר ממחצית מהמשפחות הן בעלות מבנה מסורתי, הכולל זוג עם ילדים (כ-60%).
- בקרב המשפחות של יוצאי אתיופיה נמצא האחוז הנמוך ביותר של זוגות ללא ילדים כ-10%, בהשוואה לאחוז הארצי כ-23% ולמשפחות היהודיות והאחרות כ-26%.
- בקרב המשפחות ממוצא אתיופי, אחוז המשפחות החד הוריות גבוה במיוחד, כ-27%, יותר מפי שניים מאחוז המשפחות החד הוריות בכלל הארץ ובקרב המשפחות היהודיות והאחרות.
- בכ-90% מהמשפחות החד הוריות הוא אישה. בכ-60% מהמשפחות האתיופיות החד הוריות ההורה גרוש, בדומה למשפחות החד הוריות בכלל הארץ ולמשפחות היהודיות והאחרות.
- כ-73% מסך המשפחות של יוצאי אתיופיה הן משפחות עם ילדים עד גיל 17. מאפיין בולט בקרב משפחות אלו הוא, שכיחות גבוהה למשפחות עם 3-4 ילדים ויותר עד גיל 17 - 48%, בהשוואה ל-36% בכלל המשפחות ול-30% במשפחות היהודיות והאחרות.
- בישראל חיו כ-44 אלף ילדים עד גיל 17 במשפחות של יוצאי אתיופיה. כ-77% מהם חיו עם שני הורים במשפחה והיתר חיו במשפחה עם הורה יחיד. בהשוואה לכך יותר מ-90% מהילדים עד גיל 17 בכלל האוכלוסייה ובמשפחות היהודיות והאחרות, חיו עם שני הורים.

⁷ מקור הנתונים הנו סקר כוח אדם. הנתונים עבור כלל האוכלוסייה ואוכלוסיית היהודים ואחרים הם לשנת 2006, הנתונים עבור האוכלוסייה האתיופית הנם ממוצע לשנים 2005-2007. האוכלוסייה לא כוללת מוסדות, קיבוצים, מעונות סטודנטים ואת הגרים מחוץ ליישובים (בדווים בדרום ואחרים).

⁸ משק בית - אדם אחד או קבוצת אנשים הגרים יחד בדירה באופן קבוע רוב ימות השבוע, ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון. משק בית יכול לכלול אנשים שאינם קרובי משפחה. משק בית של יוצאי אתיופיה נקבע כמשק בית שבו לפחות אחת מהנפשות בגיל 15 ומעלה היא ממוצא אתיופי כלומר ילידת אתיופיה או אב יליד אתיופיה.

⁹ משק בית משפחתי הוא משק בית שיש בו לפחות משפחה אחת. משק בית משפחתי יכול לכלול: משפחה אחת, משפחה אחת עם אחרים או שתי משפחות ויותר.

¹⁰ משפחה (משפחה גרעינית) - שני אנשים או יותר הגרים באותו משק בית, וקשורים זה לזה כבעל ואישה, כהורה וילד או כזוג ללא נישואים. סוגי המשפחה העיקריים הם: זוג בלבד, זוג עם ילדים או הורה יחיד עם ילדים. משפחה של יוצאי אתיופיה נקבעה כמשפחה שבה לפחות אחת מהנפשות בגיל 15 ומעלה היא ממוצא אתיופי כלומר ילידת אתיופיה או אב יליד אתיופיה.

נתונים מתוך סקר הוצאות משק הבית 2009:

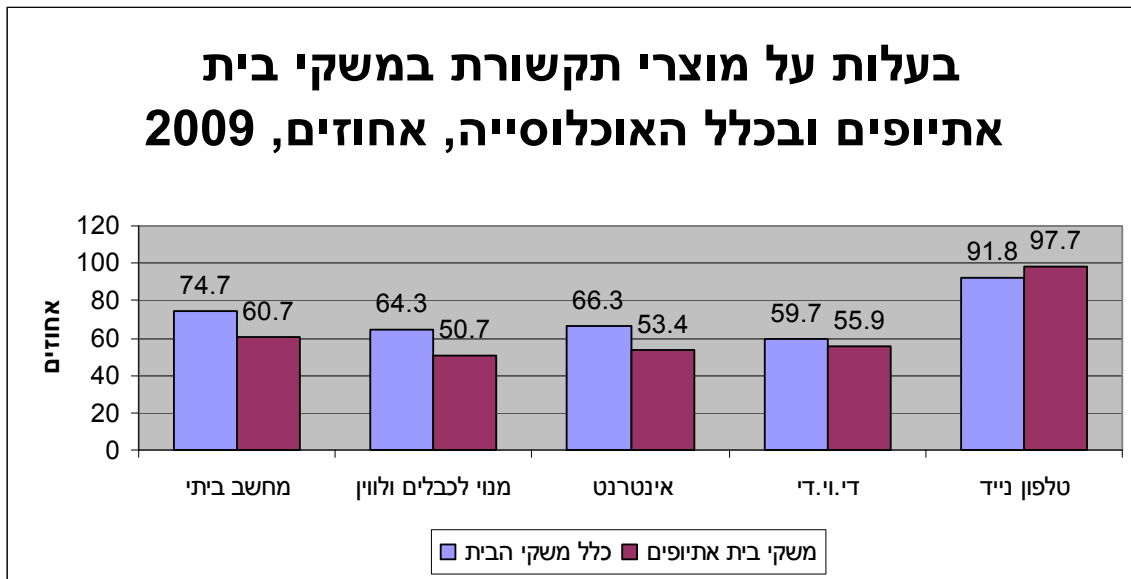
משקי בית של יוצאי אתיופיה, שבהם ראש המשק הבית או אביו נולדו באתיופיה, מוציאים בממוצע 8,165 ₪ בחודש לעומת 13,009 ₪ בכלל משקי הבית.

לוח ד. הוצאות לתצרוכת והרכבן – כלל משקי הבית לעומת משקי בית של יוצאי אתיופיה -2009

משקי בית של יוצאי אתיופיה		כלל משקי הבית		
הרכב ההוצאות באחוזים	הוצאה לתצרוכת בשקלים	הרכב ההוצאות באחוזים	הוצאה לתצרוכת בשקלים	
100.0	8,165	100.0	13,009	הוצאות לתצרוכת - סך הכל
18.0	1,470	13.3	1,726	מזון (ללא ירקות ופירות)
2.8	228	3.0	394	ירקות ופירות
29.3	2,387	24.4	3,168	דיור
9.3	762	9.7	1,266	אחזקת הדירה ומשק הבית
4.6	375	3.8	488	ריהוט וציוד לבית
4.6	379	3.2	413	הלבשה והנעלה
3.4	276	5.1	667	בריאות
9.1	744	13.9	1,812	חינוך, תרבות ובידור
14.8	1,208	19.1	2,485	תחבורה ותקשורת
4.1	336	4.5	590	מוצרים ושירותים אחרים

בעלות על דירה:

69%, הן מכלל משקי הבית והן ממשקי הבית של יוצאי אתיופיה גרים בדירה בבעלותם אך עם זאת ישנם הבדלים משמעותיים בנתוני הדיור; ערך הדירה בבעלות משקי בית של יוצאי אתיופיה הוא כ-687,000 ₪ לעומת כ-1,061,000 ₪ בכלל משקי הבית. צפיפות הדיור במשקי בית של יוצאי אתיופיה היא 1.34 לעומת 0.89 בכלל משקי הבית.

בעלות על מוצרי תקשורת יש הבדלים קטנים בין משקי הבית של יוצאי אתיופיה לבין כלל משקי הבית; במשקי בית של יוצאי אתיופיה אחוזי הבעלות על רוב המוצרים נמוכים יותר מכלל משקי הבית, למעט אחוזי הבעלות על טלפון נייד.

חינוך:

השוואת שיעור הנשירה בקרב תלמידים שארץ המוצא שלהם היא אתיופיה עם אחוז הנשירה של כל תלמידי החינוך העברי, בשנת הלימודים תשס"ט ובמעבר לתש"ע:

לוח ה. נשירת תלמידים בתשס"ט ובמעבר לתש"ע – יוצאי אתיופיה מול חינוך עברי

בקרב תלמידים מארץ מוצא - אתיופיה			סך הכול בחינוך העברי			
נשרו		למדו בתחילת תשס"ט	נשרו		למדו בתחילת תשס"ט	
אחוז הנשירה	סך הכל		אחוז הנשירה	סך הכל		
2.07	733	35,379	2.38	25,805	1,084,843	
2.75	488	17,760	3.20	17,677	551,608	בנים
1.35	245	17,619	1.52	8,128	533,235	בנות
0.49	86	17,595	0.76	4,281	565,841	יסודי (א-ו)
3.64	647	17,784	4.15	21,524	519,002	על יסודי (ז-יב)

סיכום הממצאים:

אחוזי הנשירה בקרב תלמידים יוצאי אתיופיה נמוך מזה של כלל תלמידי החינוך העברי, בשנת תשס"ט ובמעבר לתש"ע: אחוז הנשירה של יוצאי אתיופיה הנו 2.07%, מול 2.38% בכלל החינוך העברי. הפער בין נתוני החינוך העברי כולו לעומת נתוני יוצאי אתיופיה, נשמר גם כאשר מתייחסים למין (בנים/בנו) ולשלב לימוד (יסודי/על יסודי).

בקרב יוצאי אתיופיה אחוז נשירת הבנים גבוה מזה של הבנות, כמו בחינוך העברי כולו. אך הפער בין נשירת בנים לנשירת בנות מצומצם יותר בקרבם, בשל נשירה נמוכה יותר של בנים יוצאי אתיופיה בהשוואה לכלל הבנים בחינוך העברי. אחוז הנושרים בבתי הספר היסודיים נמוך במיוחד בקרב יוצאי אתיופיה – רק 0.49% מהם נושרים, זאת לעומת 0.76% נשירה בכלל תלמידי החינוך העברי בבתי הספר היסודיים.

הגדרות

נושר: מי שלמד בתחילת שנת הלימודים תשס"ט אך עזב את הלימודים במהלך תשס"ט או במעבר לשנת בלימודים תש"ע, לא כולל תלמידים שסיימו לימודים בכיתה י"ב.

תלמיד מארץ מוצא אתיופיה – תלמיד שארץ הלידה שלו או של אביו היא אתיופיה.

תלמידים בחינוך העברי – תלמידים הלומדים בבתי ספר בהם שפת הלימוד היא עברית.